

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Geokulturologia państw Półwyspu Bałkańskiego (Konwersatorium), PG_00130288						
Kierunek studiów	Studia bałkańskie (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2026/2027		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	2		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	4		Liczba punktów ECTS		3.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Studiów Klasycznych i Sławistyki -> Zakład Sławistyki i Studiów Bałkańskich						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Jolanta Dziuba				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		43.0	75
Cel przedmiotu	Przedmiot ma na celu pogłębienie literaturoznawczych (i interdyscyplinarnych) kompetencji studentów w zakresie teorii i interpretacji poetyki przestrzeni (topologii) w literaturach Słowiańszczyzny Południowej.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[SBAŁL3_U07] Posiada umiejętność przygotowania prac pisemnych w języku polskim lub języku obcym z obszaru nauk o kulturze i religii, nauki o sztuce, literaturoznawstwa i językoznawstwa, w oparciu o różne pojęcia teoretyczne i bogate źródła.	Student posiada umiejętność przygotowania prac pisemnych w języku polskim lub języku obcym w ramach dyscyplin na kierunku Studia Bałkańskie, w oparciu o różne pojęcia teoretyczne i bogate źródła (K_U07);	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[SBAŁL3_U01] Potrafi – w języku polskim lub jednym z języków południowosłowiańskich (serbskim lub chorwackim) – wyszukiwać, selekcjonować, analizować i interpretować informacje z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.	Student samodzielnie podejmuje i inicjuje proste działania badawcze w zakresie kultury Bałkanów (K_K03).	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[SBAŁL3_W06] Zna wybraną, zaawansowaną terminologię z zakresu literaturoznawstwa, językoznawstwa i kulturoznawstwa, w języku polskim oraz jednym z języków południowosłowiańskich (serbskim lub chorwackim).	Student zna wybraną, zaawansowaną terminologię z zakresu literaturoznawstwa, językoznawstwa i kulturoznawstwa, w języku polskim oraz jednym z języków południowosłowiańskich (serbskim lub chorwackim) (K_W06);	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[SBAŁL3_W03] Zna i rozumie metody analizy oraz interpretacji literaturoznawczej w odniesieniu do literatur narodowych Półwyspu Bałkańskiego.	Student zna i rozumie metody analizy oraz interpretacji literaturoznawczej (K_W03);	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[SBAŁL3_K03] Samodzielnie podejmuje i inicjuje proste działania badawcze w zakresie kultury Bałkanów.	Student samodzielnie podejmuje i inicjuje proste działania badawcze w zakresie kultury Bałkanów (K_K03)	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[SBAŁL3_U08] Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim lub w języku obcym, właściwym dla kierunku Studia Bałkańskie, dotyczących zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł.	Student posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim lub w języku obcym, właściwym dla kierunku Studia Bałkańskie, dotyczących zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł (K_U08).	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[SBAŁL3_W10] Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach wiedzy o kulturze, w tym przede wszystkim w kulturze krajów Półwyspu Bałkańskiego.	Student ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach wiedzy o kulturze, w tym przede wszystkim w kulturze krajów Półwyspu Bałkańskiego (K_W10);	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[SBAŁL3_W12] Zna i rozumie metody analizy, interpretacji różnych wytworów kultury, typowych, charakterystycznych lub specyficznych dla kultur słowiańskich Półwyspu Bałkańskiego.	Student zna i rozumie metody analizy, interpretacji różnych wytworów kultury, typowych, charakterystycznych lub specyficznych dla kultur słowiańskich Półwyspu Bałkańskiego (K_W12).	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna

Treści przedmiotu	• Geokulturologia jako orientacja badawcza (geopoetyka, geokrytyka, geohumenistyka). • Od poetyki przestrzeni do polityki miejsca. • Zwrot topograficzny w badaniach literackich. • Geokulturologia wśród innych dziedzin (geokrytyka i komparatystyka; geokulturologia i semiotyka; geohumanistyka i transdyscyplinarność). • Percepcje i emocje w doświadczaniu przestrzeni. • Sensoryczna geografia literacka. • Auto/bio/geo/grafie. Zagadnienia do prezentacji: 1. Literackie pojmowanie transgresji. (Po)graniczność literatury (granica w kontekście przestrzennym, chronologicznym, aksjologicznym, symbolicznym). Kresowe topografie regionu. 2. Literacka antropologia miejsca i przestrzeni (miejsca rzeczywiste i ich konceptualizacje w literaturze). Tekstura miejsca, idiolokalność, tropy toponomastyczne 3. Geografia wyobrażona (mityczne krainy, legendarne miejsca) 4. Bałkańska metaforyka przestrzeni. Literatura podróżna (podróż w aspekcie przestrzennym). 5. Wizja świata (państwa) jako terytorium otwartego/zamkniętego. 6. Literatura jako dyskurs innościowy (swój/obcy). 7. Topografia regionalna (narracje lokalne) regionalizm ponowoczesny; bałkańska ojczyzna, "małe ojczyzny", centrum Bałkanów/prowincja Europy, "wspólne miejsca" Bałkanów 8. Literackie wędrówki. Nomadyzm intelektualny 9. Literacka kartografia i topografia; mapa jako tekst kultury. Kulinarne kartografia. 10. Topografia historii: miejsce, pamięć, literatura. Przestrzenne konteksty literatury i kultury. "Polifonia pamięci"; dyskursy pamięci. 11. Miejsce i przestrzeń w antropologii dzieciństwa; różnorodne pojmowanie miejsca w literaturze dziecięcej i młodzieżowej (własny pokój, dom, miasto itd.); kraina dzieciństwa, literackie krainy pochodzące z dziecięcych lektur; powrót do przestrzeni dzieciństwa (zarówno do określonego miejsca, jak i do przestrzeni dzieciństwa jako konstruktu myślowego). 12. Topografia emotywna. Identyfikacja z miejscem tożsamość regionalna, społeczna, psychologiczna, kulturowa, historyczna, płciowa. 13. Gatunkowe kreowanie miejsc. Literackie utopie, antyutopie, dystopie w aspekcie przestrzennym. 14. Reprodukacja rzeczywistego porządku geograficzno-kulturowego w literaturze a dyskurs kolonialny i postkolonialny. 15. Mundus inversus. Świat jako przestrzeń karnawalizacji.									
Wymagania wstępne i dodatkowe	Brak									
Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się	<table><tr><td>Sposób oceniania (składowe)</td><td>Próg zaliczeniowy</td><td>Składowa oceny końcowej</td></tr><tr><td>przygotowanie pracy pisemnej z zakresu zagadnień ujętych w treściach programowych</td><td>51.0%</td><td>80.0%</td></tr><tr><td>czynny udział w zajęciach</td><td>80.0%</td><td>20.0%</td></tr></table>	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej	przygotowanie pracy pisemnej z zakresu zagadnień ujętych w treściach programowych	51.0%	80.0%	czynny udział w zajęciach	80.0%	20.0%
Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej								
przygotowanie pracy pisemnej z zakresu zagadnień ujętych w treściach programowych	51.0%	80.0%								
czynny udział w zajęciach	80.0%	20.0%								

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	
		Atlas literatury, (2003), (red.) M. Bradbury, Warszawa. Auge M., (2010), Nie-miejsca. Wprowadzenie do antropologii hipernowoczesności, tłum. R. Chymkowski, Warszawa Bachtin M., (1982), Problemy literatury i estetyki, Warszawa. Baliński T., Kairski M., (2011), Teren w antropologii. Praktyka badawcza we współczesnej antropologii kulturowej, Poznań (e-book). Barker Ch., (2005), Studia kulturowe. Teoria i praktyka, Kraków. Czerwińska M., (2011), Miejsce autobiograficzne. Propozycje w ramach geopoetyki, "Teksty Drugie" 5, s. 183-200. Foucault M., (1995/6), Inne przestrzenie, (w:) "Teksty drugie". Gołembski F., (2001), Stosunki kulturalne na Bałkanach, Warszawa. Kulturowe aspekty turystyki zrównoważonej, (w:) Turystyka zrównoważona, (2010), Warszawa (e-book). Przestrzeń w języku i kulturze. Analizy tekstów literackich i wybranych dziedzin sztuki, (2005), (red.) J. Adamowski, Lublin. Przestrzeń w naukach współczesnych, (1998), (red.) S. Symiotuk, G. Nowak, Lublin. Przestrzeń znacząca. Szkice socjologiczne, (1989), (red.) J. Wódz, Kraków. Rang M., (1998), Cultural Geography, London,-New York. Rewers E., (1996), Język i przestrzeń w poststrukturalistycznej filozofii kultury, Poznań. Rewers E., (2005), Post-polis. Wstęp do filozofii ponowoczesnego miasta, Kraków. Rybicka E., (2006), Geopoetyka (o mieście, przestrzeni i miejscu we współczesnych teoriach i praktykach kulturowych), (w:) Kulturowa teoria literatury, (red.) M.P. Markiewicz, R. Nycz. Kraków. E. Rybicka, (2008), Od poetyki przestrzeni do polityki miejsca. Zwrot topograficzny w badaniach literackich, "Teksty Drugie" nr 4. Rybicka E., (2011), Geopoetyka, geokrytyka, geokulturologia. Analiza porównawcza pojęć, "Białostockie Studia Literaturoznawcze", nr 2., s. 27- 39. Soja E.W., (1989), Postmodern Geographies, London. Toporow W., (2000), Miasto i mit, Gdańsk. White K., (2010), Wstęp do geopoetyki, (w:) tegoż Poeta kosmograf, wyb., oprac. i przekł. K. Brakoniecki, Olsztyn

	Uzupełniająca lista lektur	Deretić J.,(2001) Kulturna istorija Srba, Kragujevac . Horvat J., (1936), Kultura Hrvata kroz 1000 godina, Zagreb . Dutka E., (2014), Próby topograficzne. Miejsca i krajobrazy w literaturze polskiej XX i XXI wieku, Katowice, PN UŚ (e-book). Kulturowa teoria literatury. Główne pojęcia i problemy, (2006), (red.) M.P. Markowski, R. Nycz, Kraków. Matvejević P., (1991), Mediteranski brevijar, Zagreb. Rapacka J., (2002), Śródziemnomorze. Europa Środkowa. Bałkany, Warszawa. Rybicka E., (2003), Modernizowanie miasta. Zarys problematyki urbanistycznej w nowoczesnej literaturze polskiej, Kraków. Rybicka E., (2014), Geopoetyka. Przestrzeń i miejsce we współczesnych teoriach i praktykach literackich, Kraków (e-book). Wizualność miasta. Wytwarzanie miejskiej ikonosfery, (2007), (red.) M. Krajewski, Poznań. Znikająca Europa, (2006), (red.) K. Raabe, M. Sznajderman. Wołowiec
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.